Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeļā. ○ 92. gada gājumā.

Maksa:

Ekspedicijā ņemot:		Maksā pa pastu pasūtot:		Maksā uz ārzemēm:	
par 1 gadu	3 rub. 20 kap.	par gadu	8 rub. — kap.	par 1 gadu	10 rub. — kap.
par 1/2 gadu	— „ 20 „	par 1/2 gadu	— „ 80 „	par 1/2 gadu	— „ 50 „
par 1/4 gadu	— „ 60 „	par 1 mēnesi	— „ 35 „	par 1/4 gadu	— „ 50 „
par mēnesi	— „ 25 „	par 1/4 gadu	— „ 90 „	par 1 mēnesi	— „ 30 „

Sludinājumi maksā: par šķīstu rakstu rind. 10 k., 1. puslapā un tekstā 50 k.

Adresēs mainas maksā 10 kap.

Numurs maksā 1 kap.

Redakcija, Jelgavā, Latoņu ielā Nr. 42. Ekspedicija, Latoņu ielā Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigā, Walņu ielā 30. Tel. 8260. Pasta kastīte 286.

Nr. 335. Swehtdeen, 15. dezembrī. 1913.

Swarigakais no satura:

Waj Kreewija war palautees uz lihgumu ar Angliju un Franziju?

Schihdu boikots Polijā.

„Kà funis ar kaki.“

Jauns Kolotaju seminars Terpatā.

Kas ir wainigs pee nemeereem Deenwidus-Afrikā un Indijā?

Schihdu loma senā Kreewijā.

Waj Kreewija war palautees uz lihgumu ar Angliju un Franziju?

jautà kreewu konserwatiwà awise „Semisch.“ un, apluhkojusi wisus tagadejos Eiropas politikas apstahkļus, nahk pee slehdseena ka, — **ne!** Kreewijas radikali, schee tschaklee schihdu rokas puischi, pehdejàs deenàs leeliski ustraukti par to, ka wahzu generalis fon Sanders peenemts Konstantinopolē par turku armijas instruktoru. Scha eemesla dehl kreisàs lapas nu nebeidz rakstit rihdischanas rakstus, ka Kreewijai wajagot ustahtees pret Wahziju un tuwotees Franzijai un Anglijai. Pee tam tas wiss noteek tik atklahti, ka top skaidri redsams scho kungu noluhks — eegruhst Kreewiju schihdu un masonu juhgà.

Patlaban wisas Eiropas politika grosas ap jautajumu, kas wispasaules politikà paturès wirsroku Wahzija, waj Anglija?

Wisi pàrdz sodursmi starp winàm un — radikali welk Kreewiju Anglijas apkampeenos, bet Wahziju nostahda par winas nahwigu eenaidneeku. Un ja isnahk sadursme, tad Kreewijai jausbruhk Wahzijai. Anglija, kà politiski gudraka, pate kotrà sinà mehginàs no sadursmes iswairitees un sarihdit Wahziju ar Kreewiju, lai tàs sawstarpejà zihnà paqurst un Anglija bez zihnas eeguhst uswaru, kà wina to pastahwigi prot darit.

Bet no schahdas sawstarpejas zihnas ne Kreewija, ne Wahzija nemor neko montot. Winàm naw neka ko dalit. Karu ari newehlas ne weena, ne otra puse.

Bet nu tahlak. Tagad rihdischana noteek tapehz, ka Turzija usaizinajusi wahzu generali par sawas armijas instruktoru. Un ko dara Anglija ar Franziju? — Anglija organisè Turzijas floti, Franzija par augsteem prozenteem apgahdà Turziju ar naudu, bet — to schihdiskee radikali neredz. Turpretim telegrafa agenturas, kuras ir schihdu rokàs, wiseem spehkeem basunè par Sandera peenemschanu, kà par kaut ko breesmigu. Par Anglijas un Franzijas rihzibu tàs klusè. Tà tad schihdu un radikalu wehlschanàs ir — kaut tikai paasinatu atteezibas ar Wahziju!

Anglijà un Franzijà patlaban waldiba ir to partiju rokàs, kuras nepasihst ne goda, ne peenahkuma, kuras ir kristigàs tizibas un monarkijas nahwigakee eenaidneeki. To wajag eewehrot Kreewijas diplomatijai, sargatees no sadursmem, jo — Kreewijai jarehkina weenigi uz paschas spehkeem, — uz Franziju un Angliju palautees newar.

Un waj ta nebuht neprahtiba, palautees uz waldibam, kuras wed atklahtu karu pret kristigu tizibu un monarkiju?!.. Franzijas ministru preekschgalà tatschu stahw zilweks, kursch wehl tikai pahris mehneschus atpakal mihtinà kleedsa: „Nost ar armiju!...“ Anglijas ministru kabineta organs „Westminster Gazette“ turpretim atklahti nosahkà karali, kà par to jau rakstijàm.

Kreewija ir slehgusi lihgumu ar kristigo Franziju. Tagad winas waldibas preekschgalà stahw galejee masoni, nahwigi kristigas tizibas eenaidneeki. Uz ka lai tur pakaujas?

Tuwinaschanos Anglijai waretu pamatot uz zenibu pret winas karali, kursch pateescham to pelna. Bet ja nu pats ministru kabineta organs raksta, ka Anglija wairs naw monarkija un winas karalis naw monarchs, bet tikai lelle waldoschàs partijas rokàs, — ja, ko tad lai domà par winu? Weenotees ar scho waldibu un to pabalstit, nosihmetu pabalstit masonu bandu, kuri nekaunas gahnitees pat par sawu waldneeku.

Tà tad ne uz weenu no tagadejàm waldibam Anglijà un Franzijà newar droschi palautees.

Turpretim Wahzija ne majak wehletos tuwinatees Kreewijai. Un tur ir waldiba, kam war uztizetees. Tapehz Kreewijai wajadsetu labak apweenotees ar winu un — istihrit no Franzijas un Anglijas schihdu un masonu midsenus!... Wahzija Kreewijai naw bihstama, bet bihstami gan ir slepenee Wahzijas un Kreewijas kopeenaidneeki masoni un schihdi, kuri wed zihnu pret winàm abam. Newar tatschu slehgt lihgumu un palautees uz laudim, kuri internazionala kapitala, jeb pareisak sakot **Israela** dehl grib gahst postà Kreewiju un lihds ar to ari Wahziju, isnihzinàt kristigu tizibu un padarit wisu Eiropu par schihdu wehrgeem. —np—

Sekstschseme.

Schihdu boikots Polijà,

kà „Now. Wr.“ sino, norisinas wisai meerigi. Poki neko nepehrk schihdu weikalos, apteekàs un bodìs, neeet pee schihdu ahrsteem, nenem schihdu adwokatus, neparaksta schihdiskàs awises, neisleeto schihdu banku kreditus, ar weenu wahrdu sakot, iswairas no tàs noseedsigàs zilts, kura leelas ar Deewa Dehla noslepkawoschanu. Un schim boikotam ir sekas — daudzi schihdi atstahj Poliju. — Poku paraugam seko ari kijeweeschi, bet no tureenes tas sahk jau pahreet uz Maskawu un Peterburgu. Gan schihdi kleedz, ka kristigee gatawojot pogromus, bet — tàs ir tukschas tenkas. Kristigee tagad saprot, ka ar pogromeem nekas pret wineem naw panahkams un tee nepeederas kulturas zilwekeem.

„Kà funis ar kaki“,

tà „Now. Wr.“ raksturo kadetu partiju walsts domè. Wina raksta: „Paschlaik kadeti isleekas par poschu stiprako partiju, bet wehl ir leels jautajums, waj ir eespehjama godiga sabeedriba starp kreeweem un schihdeem. Kaut gan schee abi elementi — radikali un

Gruhti pahrbaudijumi.

Romans no pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

Starp atbraukuscheem stiprineekeem un zirkus mahkslineekeem bij daschadu tautibu pederigee. Bij milsiga auguma turki sawos raibajos taunskajos uswalkos, sarkanàs zepurès un platàs bikìès. Bij nehgeri, gehrbuschees pehz paschas jaunakàs eiropeeschu modes. Netruhka pat „uzlehzoschàs saules semes dehla“, masà „dseltenà“ un kà lapsa wiltigà japaneesch, kursch bij tapis slawens ar sawàm stiprajàm rokam. Paschi wahzu stiprineeki, ihsti profesionali, masak peewilka, tee jau bij pasihstami, bij kauls no paschu kaula, meesa no paschu meesas. Bij ari kahds milsigs leetaweetis, leels un smags, ka seno Leetawas meschu lahzis.

Starp wiseem scheem daschadeem laudim bij gan eewehrojami stiprineeki, gan eesahzeji, gan atkal tahdi, kuri nehl wisai mas, waj ari nemas nebij veedalijuschees sazihkstès.

Tee mekleja erguht slawu, erguht eewehribu un lihds ar to ari naudu.

Biketes uz pirmo israhdi ispirka laudamees, neraugotees uz augsto zenu. Zirkus bij pahrpildits, eenehmums brangs. Direktors tikai rokas ween berseja.

Pirmà wakarà wehl neweens no stiprineekeem neeeguwa eewehribu un lihds ar to publikas peetrischanu. Izsihnijàs daschadi pahri, bet bez kahdeem eewehrojameem panahkumeem.

Tas notika ar nodomu, lai publiku eekairinatu un ta ari otrà deenà apmeklejeu israhdi

Tomehr jau no pascha sahkuma skatitajeem krita azìs diwi stahwi, kahds franzusis, stalts, kà no marmora izgrsts, ar pareisi attihstitàm meesas formam un kahds milsigs nehgeris.

Beidzot nahkamàs deenàs, wisa skatitaju usmaniba saistijàs wairs tikai ap wineem diweem.

Tad pagahja kahda nedeka un — skatitaju sahka tapt masak: neka jauna, interesanta zirkus wairs nespehja sneegt.

Bet tad kahdu deenu pilsehtinas eemihtneekus atkal no jauna ustrauza kahda sina: uz oischam stahweja, ka eeradees kahds pawisam jauns zihnitajees, ustahsees melnà maskà un issola diwdesmit peezus tuhkstoschus marku tam, kas winu peeweiks.

Eeejas maksa bij trihskahrtigi paaugstinata.

Lihdz israhdei bij diwas deenas. Un pa scho laiku pilsehtinà par zitu nedsirdeja runajam, kà tikai par melno masku. Biletes atkal ispirka kà nebij ko redset.

Wisi ar nepazeetibu gaidija uz nepasihstamà ustahschanos.

Bet ustraukums bij ari starp zirkus mahkslineekeem un stiprineekeem. Leeta bij ta, ka „melnà maska“ bij lihgumu noslehgusi tikai ar direktoru un neweens zits winu nebij redsejis, ne ari pasina.

Un lai wisu scho atgadijumu labak ismantotu, tad gudrais zirkus direktors sastahdija programu preeksch sazihkstiem tà, ka „melnajai maskai“ bij jaussahk sazihkstes ar masak eewehrojameem stiprineekeem un tad pamasam japahreet uz eewehrojamakeem.

Un schis noslehpumainais stiprineeks, kursch tik leeliski bij ustrauzis wisu Wihdenes pilsehtinu, nebij nekas zits, ka Augusts Wanags, kursch weilli bij ismuzis no Franzijas, pa zeìam eegreesees Wihdenè, kur patlaban notika stiprineeku israhdes.

Winsch tuhlin nolehma ismantot scho gadijumu un peeteizàs pee direktora.

Tas winu apskatija un bij ari ar meeru. Nolihga un parakstija kontraktu.

Ta nu Wanags bij droschibà. Winsch sinaja, ka frantschu polizija drihz ween nomanìs, ka winsch eemuzis Wahzijà, sinos wahzu polizijeem un tee drihz ween winam nahks uz pehdam, ja tas dsihwos atklahti.

Turpretim starp klejojoscha zirkus laudim neweenam nenahktu prahtà meklet isbehguscho nemeerneeku. Un tà ka starp skatitajeem wareja atgadities kahds, kas winu ussihmetu, tad winsch norunaja, ka zihkstesees tikai sem maskas.

Tas direktoram bij wehl jo wairak pa prahtam, jo winsch itin labi sinaja, ka wiss, kas ir noslehpumains, peeweik lauschu usmanibu.

Sche zihnidamees Wanags domaja kahdas nedelas usturetees un sagaidit Ninu, kurai lihds ar puisenu wajadseja eerastees, kà bij norunats.

Pehz tam Wanags nehmàs weselu nedelu weesnizà wingrinatees, kur bij apmetees lihds ar Geri un Dluschnewsku.

Teem tagad bij kreetni ween ko nonemtees.

— Ja, brahl, wiss kas ir jaismehgina, — Wanags wineem teiza: — Jibijos ir par uradniku, par muischas pahrwaldneeku, par polizistu, strahdneeku un wehl nesin ko. Tagad jamehgina buht par zirkus stiprineeku ...

— Nu, bet ja tewi peeweiks, tad buhs maska janonem, — Geris baschigi eemeta: — Un kas war sinat, kas starp skatitajeem atgadas ...

— Zerešim, ka tas nenotiks, — Wanags winu meerinaja: — Tapehz jau ari labi jasatoisas.

Kad peenahza ta deena, kurà Wanagam wajadseja pirmo reiz ustahtees, winsch no rihta wehl isdarija mehginajumus, tad issuhtija beebrus pahrgehrbtees un nomaskotees, lai nebuhtu pasihmu, jo ari wineem bij jaeet lihds uz zirku, kas wareja sinat, kahds ir gala isnahkums. Pats Wanags wehl likas noguletees.

Pirmà wakarà par Wanaga pretineeku bij israudsits kahds wahzietis. Ziti stiprineeki ar to bij koti meerà. Wini israudsito pasina par labu zihkste-

schihdi eenihst waldibu, bet slepeni tee tikpat leelâ mehrâ nizina weeni otrus. Ari kakis un suns lihdsigi behg, kad pamana wilku, bet tas jau nenosihmè winu eekschkejo kopibu. Preeksch katra areescha, lai zik ilgi winsch ari nestahwetu semitu maisê, katrs schihds, ir tikai schihds, tapat, kâ preeksch schihda katrs areetis ir — gojs. Pateesibâ kadetu partija, kura nodibinata ar schihdu naudu, ir pati schaubigakâ no wisâm. Un newar taschu kreewi buht tik besprahtigi, ka tihschi, ar nodomu nodotu sawu dsimteni schihdu juhgâ. Labakâ gadijumâ schihdukadetu partija ir pahrpratums, kuram buhs gals; kaunakâ — nodewiba, kurai ari buhs gals".

Pret Pranaiti,

tursch, kâ sinams, ir leitis, usstahjas asi augstakâ kazoku garidsneezibas, kura ir pilnigi polska. Kâ jau sinots, eekschleetu ministrija usstahdija wina kandidaturu uz Kaunas biskapa amatu. Bet kâ „Djen" sino, tam pretojees mitropolits Klutschinskis, polis. Tas pasinojis, ka Pranaitim naw nekahdi nopelni basnizas preekschâ, lai winu eezeltu minetâ amatâ. Dabujis to sinat, Pranaitis greetâs pehz palihdsibas pee Samisowska. Tas tad ari spehris solus Pranaischa labâ. Ari Schmakows schinî leetâ bijis eekschleetu ministrijâ. Bet mitropolits no jauna usswehris, ka winsch ir pret katru Pranaischa paaugstinaschanu deenestâ. Pranaitis eeradees personigi pee mitropolita, bet tas naw winu peenehmis. Tad Pranaitis luhdsis weenu no mitropolita tuwineekeem, pasinot winam, ka ja mitropolits negrib atsiht wina nopelnus kristigas tizibas preekschâ, tad to daris kreewu waldiba. Klutschinskis pawehlejis Pranaitim tuhlin aisbraukt uz Taschkentu. Schinîs deenâs Pranaiti apmeklejis Kijewas apgabala teesas preekschsehdetajs Boldirews.

Teesnesis zeetumâ.

Bakû zeetumâ eeweetots meerteesnesis Bikjews, kuru apwaino pa **200,000 rbl.** krona naudas isschkehrdeschanu.

Warschawa. 250,000 rbl. nolaupischana. Peterburgas slepenpolizija sanehmusi no Warschawas sinu, ka Warschawâ nesinomi sagli eelaususchees miljonara Heses pili, usslaususchi skapjus, un aisnesuschi briljantus **250,000 rbl.** wehrtibâ. Laupitaji aisbraukuschi uz Peterburgas pusi.

Baltija

Jauns skolotaju seminars Terbatâ

no apgaismoschanas ministrijas tiks atklahts 1914. g., t. i. us skolas gadu 1914/15. Eesahks ar semakotajos, ihstu professionalu kursch pee tam bij wisai aukstasnigs.

„Ja ari winsch maksu neusmarès," — wini prahtoja: „Tad maska, masakais, buhs speesta parahdit sawus panehmeenus un ziteem buhs weeglak ar winu zihnitees".

Zirkus bij pahrpildits, kâ to jau mareja sagaidit. Ari pahrejee stiprineeki bij wisi starp skatitajeem. Nepasihstamais bij wisus eeinteresejis.

Pirmee numuri zirkû pagahja bes kahdas intereses. Neweens teem nepeegreesa nekahdu wehribu. Wisi ar nepazeetibu gaidija uz beidsamo numuru, uz „melnâs" maskas usstahschanos.

Beidsot schis numurs ari bij sagaidits. Marscham skanot zihkstetajees isnahja arenâ un nostahjâs weens otram pretim. Tad pahra reises apgahja apkahrt pa arenu skatitaju preekschâ.

„Maskas" pretineeks bij spehzigs wahzeetis Wunderwurms. Abi wini likâs buht zeenigi weens otra, kaut gan skatitaju simpatijas tuhlin eeguwa „maska" ar sawu stalto stahwo un rahmo istureschanos.

Wisi tuhlin redseja, ka augstâ premija, diwdesmit peezi tuhkstoschi, kurus maska bij issolijusi, nebij tukscha leeliba.

Wahzeetis bij smaididams isnahzis arenâ, bet tagad tuwak redsot sawu pretineeku, peepeschi tapa nopeetns.

Beidsot wini nostahjâs weetâs. Brihdi stahweja weens otram pretim. Beidsot wahzeetis pirmais tuwojâs pretineekam, bet lihdz to peeskahrâs, atlehza kâ sibena kerts atpakal.

„Maska" stahweja meerigi nekustedamâs.

Wahzeetis misas isnehg najâs, bet — welti, „maska" atsita katru winu uzbrukumu. Tad winsch beidsot saudeja sawu issl[illegible] aukstasinibu un kâ sakaitinats swehrs metâs pretim ekaut wirsû, gribedams ar galwu eetreektees tam kruhtîs.

Wisi aizureja elpu, bet — atkal neka. „Maska" winu tikai weegli nogruhda sahnsch un winsch nokrita uz grihdas.

Un tâ tas turpinajâs ilgi. Skatitaji beidsot sahka tapt nepazeetigi. Wini wehlejâs, lai „maska" pahreet usbrukumâ un parahda sawas ihstâs spehjas.

Atskaneja nepazeetigi sauzeeni, bet „maska" teem nepeegreesa ne masakâs wehribas.

Un tikai beidsot, kad lihdz sazihkstes beigam wairs atlika tikai kahdas diwdesmit sekundes, „maska" peepeschi sakustejâs, sagrahba sawu pretineeku, pazehla augstu gaisâ un, neraugotees uz wisu wina pretestibu, nolika uz muguras semê.

Wisa telpa waj luhsa aiz gawilem.

Bet kad sahka saukt, lai tas isnahk preekschâ, israhdijâs, ka tas jau ir projam no zirkus.

Bij redsams, ka winsch newehlejâs goda parahdischanas un owazijas.

Ne masak par skatitajeem bij pahrsteigti ziti stiprineeki, sewischki slawenokee no wineem. Ja, peeweiktais gan nebij pirmâs schkiras stiprineeks, bet beesgan labs professionals un neparasti smags. Un ja „maska" ar winu tik weegli tika galâ, tad tas gan kaut ko tomehr nosihmeja.

Pehz israhdes pahris no stiprineekeem, paschi labakee — Ilums un Otirs dewâs pee direktora, gribedami issinat, kas ihsti slehpjas sem maskas, bet neko nedabuja issinat.

— Nedrihkstu teikt! — Nedrihkstu teikt, — bij ihsa atbilde: — Noslehpums!...

— Bet mums jau warat, — tee neatlaidâs.

— Neweenam... Ta ir augsta persona... Tikai ispreezas dehl... Sleweni... Neweenam nesinot... Bet ari juhs nedrihkstat neweenam pascham teikt... zitadi man war iseet plahni. Wairak teikt newaru.

Un wini pateescham ari neko wairak no direktora nesdabuja.

Bet augstâ persona, — Augusts Wanags, pa to starpu jau bij weesnizâ sawâ istabâ un tur pahrgehrbâs, smeedamees par sawu pirmo usstahschanos.

Pehz tam nahza zihnas ar ziteem pretineekeem. Isnahkumi bij tahdi pat. Un „maska" aisween wairak eekaroja skatitaju peekrischanu, pa tam netik ween ar sawâm leeliskâm usworam, bet ari ar skaisto, stalto, pareisi weidoto un ellestigo stahwu un ar aukstasinigo istureschanos.

Katrreiz skatitaji prasija, lai winsch nonem masku, bet — welti, uz to noslehpumainais stiprineeks nebij peedabujams.

Un jo tuwak nahza kahrta labakeem zirkus spehkeem, jo nemeerigaki tee tapa. Wini redseja, ka teem neisbehgami tuwojas brihdis, kur buhs jastahjas bihstamâ pretineeka preekschâ.

Bet Wanags usmanigi sekoja, kur winu polizija meklè. Ka Franzijâ wina pehdas dsenaja, par to winsch sinaja no awisem, bet waj „tee" jau bij manijuschi, ka winsch jau pahri robescham un Wahzijâ eeschâ, to newareja issinat.

(Turpmak wehl).

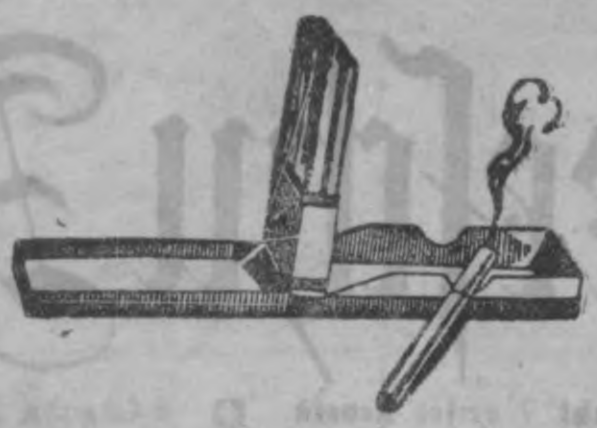

Eewehrojams smehketajeem!

Augstakâ labuma papirosi

„KINO"

10 gab. 6 kap.

wehl nekad nebijuschâ eepakajumâ, jo kastina leetojama kâ etwija un pelnu trauks.

Peeprasiet un pahrleezinajatees!

klasi, kurai tad katru gadu peenahks klaht sekoschâ augstakâ klase. Apgaismoschanas ministrija jau usdewuse apgahdat preeksch seminara uz mineto laiku wajadsigâs telpas.

Wahzu gimnasijas ehkas z'lschanai Jelgawâ

Kurzemes muischneeziba sawâ nupat noturetâ brahligâ konferenzê nolehmuse atwehlet 170,000 rbl. Jaunajâ ehkâ eeweetosees ir klasiskâ gimnasija, ir realskola.

Dobele. Dobeles weetneeku pulks 4. dezsehdê nolehma greestes pee atteezigâm eestahdem ar luhgumu, lai atstahj tautskolâs to paschu kahrtibu, kahda ta bij lihdz schim.

Wolgunde. Wolgundes Laukfaimneezibas Beedriba „Plawa" 15. dezembrî sch. g. sarihko preekschlasijumus par lopkopibu un sakuskopibu. Lasis Latweeschu Laukfaimneeku Ekonomiskâs Sabeedribas instruktors S. Rasewskis.

Weesene. Weesenes Laukfaimneezibas Beedribai buhs 22. dezembrî sch. g. preekschlasijumi par putnkopibu. Lasis Latweeschu Laukfaimneek. Ekonomiskâs Sabeedribas putnkopibas speziolists agronoms A. Kalninsch.

Nereta. Neretas Laukfaimeezibas Beedriba sarihko 29. dezembrî sch. g. preekschlasijumus par sakuskopibu un dahrskopibu. Lasis Latweeschu Laukfaimneeku Ekonomiskâs Sabeedribas instrukturs S. Rasewskis.

Bolwi, Latgolê. 28. dezembrî sch. g. noteek schejeenes Rugaju Laukfaimneezibas Beedribai „Zentiba" jaunzeltâ nama eesweht[illegible]schana. Taî paschâ deenâ teatra israhde — israhdis A. Alunana „Pahrtizibâ un nabadsibâ", un dseesmu wakars.

Ahrsemes

Kas ir wainigs pee nemeereem Deenwidu-Afrikâ un Indijâ?

Deenwid-Afrikâ strahdâ leels daudsums Indijas eedsimto, kuri weetejeem strahdneekeem nosit zenas. Buhri tad nolehma ussahtees pret scho leelo strahdneeku eepluhschanu. Pehdejee sarihkoja streiku, pee kam notika asinainas sadursmes. Un reisê ar scheem nemeereem tapa sarihkoti nemeeri Indijâ, kur nehmâs isteikt protestu par indeeschu strahdneeku aprobeschoschanu Deenwidu-Afrikâ. Tagad israhdas, ka leetai pawisam z ta nokrahsa, „Eye Witness" par to raksta sekoschi: „Indijas nemeerneeku wadoni ir schihdi, adwokati Pollaks un Kallenbachs un indeets Gandi. Schihdu peedalischanâs nemeeros norohda, ka indeeschu nemeerem naw tautisks raksturs, bet ta ir tikai iskahrine. Pateesibâ schihdu kapitalisteem, kuri sawâs rokâs sagrahbuschi Transwoles un Natalas raktuwes, wajag lehtu un neaisskargatu strahdneeku, jo Eiropas strahdneeki apweenojuschees organisozijâs un ussahda leelakas prasibas, nekâ tumschee indeeschi. Tapehz schihdeem wajadsiga indeeschu strahdneeku eezelschana Deenwidu-Afrikâ, lai zaur to nosistu zenas weetejeem baltajeem strahdneekeem". — Tâ tad — lai kur ari nebuhtu nemeeri — wisur klaht ir netihrâ schihda rokas un wisur winsch no teem mahgina issist sewkahdu labumu.

Wahzija. Stingri likumi pret schihdeem pastahw Wahzijâ. Tâ „Berliner Tageblatt" rakstidams par schihdu stahwokli Wahzijâ pastahsta: „Waldibas zeetsirdigâ istureschanâs pret schihdeem kuri Austruma-Pruhsijâ eezelojuschi no Kreewijas, eet pahr katrâm robescham. Karalautschos, peemehram, dsihwo kahdi 500 schihdu tirgotaji, kuri sche atnahkuschi no Kreewijas. Wineem stingri aisleegts turet pee sewim seewas un behrnus. Ja kahds no wineem mezas, — weena alga kaut ari ar tihru wahzeeti, — tam tuhlin jaatstahj Wahzija. Winu seewam un behrneem aisleegts pat uz ihsu laiku tur eestees. Ir bijuschi gadijumi, kur schihdenes tuhlin pehz dsemdeschanas israida pahr robeschu" — Redsams, Wahzijâ saprot, ka nosihmè selaist walsti scho tautu wehri un tapehz wiseem spehkem ussahjas pret winu. Schihdineem, tas, protams, naw pa prahtam.

Riga

Familijas wakars ar egliti. Suworowa eelâ 71. Swehtdeenâ, Gertrudes un Pahwila draudses sarihko sawu IV. familijas wakaru, ar adwentes egliti un gaismas bilschu israhdi, par „Kristus dsimschanas stahsteem". Ta ka wakara sarihkoschanas mehrkis ir sagatawoschanâs uz prezigeem seemas-swehtkeem, tad ari zitas draudses teek luhgtas pee scha israhdejuma laipni dalibu nemt. Wakaru wadis mahz. K. Treis, preekschlasijumu turès diakons K. Brehkis. Sahkums pulksten 6 wakarâ. Eeejas maksa 20 kap., behrneem 5 kap.

Diwi neleeschi wisadi apdraudeja 13. dez. wakarâ garamgahjejus Elisabetes un Terbatas eelu stuhri no Terbatas eelâ lihdz Newas eelai. Pret „Kontinentala" weesnizu wini gribejuschi aplaupit kahdu wihreeti, bet tas wineem neisdewees. Pret „Soroka" restorazju wini negehligâ kahrtâ wajajuschi no darba uz mahjam ejoscho jaunawu Annu Bl., bet starp Dsirnawu un Newas eelu — winas darba beedreni Mildu L. Pirmajai laimejees aisbehgt, bet pehdejo wini tâ sadousijuschi, ka wina palikuse uz trotuara eewainota gulam un tikai pehz ilgaka laizina winu atradis kahds garamgahjejs, kas palihdsejis tikt winai mahjâs. Abi neleeschi bijuschi gehrbuschees saldatu uniformâs, bet kas wini tahdi bijuschi, naw sinams. Dihwaini, ka winu negehlibas neredseja polizija. p.

Rewidè uz gubernatora pawehli Kimijas ruhpneezibas arodneezisKâs saweenibas grahmatas. Ari sche atraidits administrazijas peeprasijums, isdot beebru sarakstu. p.

Registreja 12. dez. gubernas beebribu leetu komisija Rigas maisneeku un konditoru beebribas, bet atraidija daschu noteikumu behl tekstilruhpneezibas strahdneeku un krahsotaju beebribu statutus. p.

Jelgawa

Par schihdeetes slehpschanu sodita schihdeete, Rochle F. no Marijas eelas Nr. 23, par kahdas peedsihwotajas neusdoschanu polizijai,

sodita ar 10 rbl. waj 5 deenàm aresta pee polizijas. Pe dsihwotajai naw nemaf bijuschas teesibas Jelgawâ asturetees.

Issagti. Schagares eelà Nr. 16, 78 g. w. Adolfam B. 90 rbl.

Schihdu loma senà Kreewijà.

10. dezembrî Peterburgâ A. W. Korolewitschs ireja preekschlasijumu, kurâ apskatija schihdu lomu, kahdu tee soehlejuschi senà Kreewijà. Aisrahdijis uf zehloneem, kuri winu pamudinajuschi kertees pee schi jautajuma ispehtischanas, winsch usswehra wisas gruhtibas, kas stahjas zelà pee kotra jautajuma ispehtischanas, kuram ir kahds sakars ar schihdeem. Wisi senee raksti, dokumenti un grahmatas, kurâs kaut kas rakstits par schihdeem, nesin kur nosuhd. Tà starp zitu „Nowoje Wremjà" 1879. gadâ bij professora Kostomarowa raksts par pasihstamo Saratowas prahwu. Schis minetàs awises sehjums glabajas Peterburgas Publiskà Bibliotekà. Tagad israhdas, ka schis gabals isgreests. Topat nosuduschas ir ari teesu aktis par Damaskas prahwu ...

Lihds XIX. g. simt. starp sinatnu wihreem un rakstineekeem naw nomanamas bailes no schihdeem, kapehz ari ta laika rakstineeki pareisak apgaismo schihdu jautajumu. Bet pehz tam sinatneeki un rakstineeki nomhk itin kà sem kahdas hipnoses waras. Schihdi winus dabujuschi pilnigi sawà warà. Prese, sinatne un tirdsneeziba ir winu warà. Tà no 46 preses preekschstahwjeem Kijewas prahwà bij tikai 6 kristigi. Kas par schihdeem runà pateesibu, tas ir tumsonis, zilweku eenaidneeks. Zaur to panahk, ka sinatnu wihri atsakas pat no tàm domam, kuras tee agrak sawos rakstos jau isteikuschi.

Jautajums par atteezibam pret schihdeem senàs Kreewijas wehsturê bij loti swarigs. Jau sawas attihstibas paschà pirmà sahkumà slàweem nahzàs saburtees ar schihdeem, proti ar Hosaru walsts waldneeku Josefu Kahanu. Kreewu tautai draudeja bre smas, ka tai netop usspeesta schihdu tiziba. Hosari (schihdi) usmahzàs knasam Wladimiram, lai winsch peenem winu tizibu. Ar neganteem usbrukumeem un postischanam wini gribeja winu pee tam peespeest.

Maskawas laikmetà ari schihdi puhlejàs usspeest sawu tizibu. Radàs pat tà saukta „schihdineeku" sekte. Ka tas wiss ir schihdu roku darbs, ir redsams no daudf wehsturiskeem awoteem, sewischki no ta laika literaturas. Tà par peemehru scheem „schihdineekeem" bij sastahdita luhgschanas grahmata „Mahahor", kura bij tulkojums no Talmuda.

Kad leelkneseene Olga sadragaja seno schihdu walsti Kreewijas deenwidos, wini us kahdu laiku itin kà issuda no Kreewijas. Tomehr ne pilnigi. Tà ari deewbijigais un kreetnais kreewu knass Andrejs Bogolubskis tapa noslepkawots galwenà kahrtà zaur schihdu wainu: schihds bij winam gutot nosadsis ta sobinu, weenigo aissarga lihdsekli un usbruzeji to wareja weegli nogalinàt. Pehz tam tee wina lihki ismeta dahrsà un us schihdu eeteikschanu gribeja atdot suneem. Kad knasa kalps atrada sawa kunga lihki, schihds winu no ta raidija projam, teikdams: „Wahkees projam, mehs winu atdosim suneem!" — „Ak tu negehli", — kalps Kusma us to atbildejà: „Suneem atdot? ... Waj tu, neleeti, schihd, ari atzerees, kahds tu atnahzi schurp? ... Bet togad tu esi gehrbees samtà un knass gul kails us semes" ...

Schi aina no senàs pagahtnes ir loti sihmiga: schihds weenmehr atnahk kails, strandàs, bet aitrei samtà un seltà, pee tam wehl **ar kristigo asinim aptraipitàm rokam**. Lai kairs to leek wehrà!

Ari pirmee basnizas tehwi stingri mahzijuschi, pat aisleeguschi beedrosschanos ar schihdeem, aisleegts ehst winu mazes, aizinàt pee sewim schihdu ahrsti u. t. t. Muhsu deenàs, deemschêhl, tas ir aismirsts, jo tas jau nepeeder pee „progresa" — pee schihdiskà melu progresa, kura noluhks ir nest samaitaschanu wisàm tautam, samaitat winas meesigi un garigi un padarit par akleem un piln geem schihdu wehrgeem.

Telegramas

14. dezembrî. (27 dez.)

Milsigs ugunsgrehks,

zaur sprahdseenu izsehlees 11. dezembrî Dschortaunà, Anglu-Guaijanas galwas pilsehtà. Uguns izplatijusies loti ahtri un ihsà laikà pilnigi isnihzinajusi feschus namu komplekssus. **Leesmàs dabujuschi galu 23 zilweki**, bet daudf zilweku wehl truhkstot. Saudejumi sneedsas wairak miljonu dolaros un daudf gumenes pal luschas bes pojumtes. Ugunsgrehkà sadedsis 8000 tonnu needru zukura.

Kijewa. Eezirkna usraugs Kiritschenko, kursch Beila prahwà leezinaja par kaunu Werai Tscheberak, us gubernas waldes rihkojumu atlaist no amata un nodots teesu palatas teesaschanai.

Sewastopole. Trihsdeenu ilgà wehtra sche ndarijusi daudf posta.

Melitta. No Schwarezas sino, ka Taneonas pilsehtu eenehmuschi dumpineeki. Zihnà peedalijuschees 12,000 saldati.

Atbildigais redaktors: **R. Purinsch.**

Isdeweja: **Sabeedriba „Latweeschu Awises".**

Akziju Sabeedribas
J. Hertel
apteeka pretschu pahrdotawa,
Jelgawâ,
Basta eelà Nr. 13,
peedahwà wisus
uf scho arodu atteezoschos artikelus.

R. L. B. Latweeschu muzejs
(Rigas Latw. Beedr. namà)
publikai atwehrts pa swehtdeenam no plkst. 10—12½ deenà un treschdeenam no pulkst. 11—12 deenà.
Eeejas maksa 30 kap., skolneekeem 15 kap., skolneekeem weenkopus pa skolam waj klasem 10 kap.
Muzejà jaeerodas laikà.
Muzeja pahrsinis

Tikai pee M. Rubinsteina,
Katolu eelà Nr. 36,
ir wisslawenakee selta un sudraba kungu un dahmu kabatas pulksteni, kehdes, auskari, rokas sprahdzes klozrinki un laulajamee gredzeni. Gredzeni ar briljanta un zilteem dahrgakmeneem, wisadi seenas, regulatoru un modinataji pulksteni no wisslawenakàm ahrsemes fabrikam, par sewischki paseminatàm zenam
Tikai pee M. Rubinsteina,
Katolu eelà Nr. 36,

SALWATOR plahksters
pats labakais lihdsekklis preeksch warschazu isnihzinaschanas.
W. Borowska
apteekas, Warschawà.
Peeprasseet wisur. 421

Weenigi Kolonadu eelâ 13, Jelgawâ.
Lihdz mehnescha beigam
Seemas swehtku ispahrdoschana
Atliktas prezes. Daschadi atlikumi.
Sewischki paseminatas zenas.
J. Cäsarewitsch,
tuhsku, manufakturas, audekku un wekas pahrdotawa.
Swehtdeen, 15. un 22. dezembri weikals atwehrts.
Weenigi Kolonadu eelâ 13, Jelgawâ.

A. Spielberg un Ko., Riga,
dselss konstrukziju fabrika.
Telefons 64-61. Peterburgas schosejà Nr. 31. Telefons 55-44.
Pagatawo **wagonischus** preeksch ½ un ¾kub. satura,
kà ari dselssjumtu spahres, stabus, dselss tiltus, reserwuarus, skursteenus, zelamos krahnus u. t. t.

Peedahwaju zeen. publikai sawu bagatigo krahjumu
selta un sudraba
kungu un dahmu
kabatas pulksteenus
un kehdes, auskarus, rokas sprahdzes, gredzenus, laulajamos gredzenus, broschas, pehz wissjaunakà parauga. Wisadi seenas, regulatoru un modinataju pulksteni, no wisslawenakàm ahrsemju fabrikam par paseminatàm zenam.
H. Güttelsohns,
Katolu eelà Nr. 12, pretim Taubem.

H. A. Brieger,
Rigâ,
seepju un parfimeriju fabrika,
peedahwà bagatà izwehlê:
Tualetes seepes,
Glizerina seepes,
Medizinskas seepes.
H. A. Briegera lanolina preparati,
kà:
Lanolina seepes,
Lanolina kremi,
Lanolina puhderi.
Bez tam swehtku dahwanam noderigus:
Puku ekstraktus,
Puku Eau de Cologne,
wisàs eezeenitàs puku smarschàs.
Magasinas Rigâ: Stabu eelà 10. Kalku eelà 1.

J. Taube, Jelgawâ, Katolu eelà 11.
Peedahwà bagatigà krahjumà kleischu, bluhsu un kungu apgehrbu drehbes un wisadas audekla prezes.
Mehrenas zenas. Laipna apkalposchana.

Dr. L. Suberg,

Rigâ, Aleksandra eelâ Nr. 73, dsihw. 5.
Ahrsts **eekschejâs**, spez. **ahdas** (fistilisa), **puschla** un **neeru slimibâs.**
Runajams no 10—12 un no 5—6, swehtdeenâs tikai preekschpusdeenâs.

Bodstelpas

isrentejamas **Jaun-Swirlankas pagasta Mas-Walmjos.**

Gruntsgabals,

169 □ asts, **pahrdodams Kangiseru eelâ Nr. 57.** Peeprasit pee nama saimneeka.

E. Nogalera

korsetu fabrika
Rigâ, Grehzineeku eelâ 1.
Leepajâ, Graudu eelâ 34.

Selta medalis Londonâ 1893. g.
Sargatees no wiltojumeem!
Prowisora
G. F. Jürgens'a

Bor-Timolin seepes

pret swihschanu, nodegschanu, saules plankumeem, pinnem un dselteneem plankumeem.
Smarschigas, augstakâ labuma
tualet seepes.
Dabonamas wisur!
1/1 gab. **50** kap., 1/2 gab. **30** k.
Galwenâ noliktawa pee **G. F. Jürgens'a Maskawâ.**

H. Giebert,

dahmu zepuru weikals
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 20
peedahwâ leelâ iswehlê

taschoku zepures, boas, muffes u. t. t.
par lehtakàm zenam.
kà ari peenem apstellejumus. Par glihtu darbu un labu prezi teek galwots.

Latweeschu Isglihtibas Beedr.

Publiskâ laszitawa

Marijas eelâ Nr. 46, dz. 16 (sehtâ) atwehrta katru deenu no plkst. 5—9 wakarâ, swehtdeenâs no pulksten 2—4 pehz pusdeenas. Eeeja 2 kap.

Leel-Sesawas Krahschanas un Aisdoschanas Kase.

Sihka kredita eestahde ar beedru neaprob. galwoschanu, Jelg. Lauksch. Beedr. namâ Jelgawâ, Katoju eelâ 44.

Bilanze

30. nowembrî 1913. gadà.

Aktiwâ.	Rbl.	K.
Kasê un tekoschs rehkins zitâs bankâs	30,698	09
Aisdewumi pret galweneekeem	362,535	06
„ „ nekustamu ihpaschumu	297,182	05
„ „ wehrtspapireem	326,295	—
Noguldijumu rentes	15,145	30
Kantora konts	3,953	99
Inwentars	1 090	41
Wehrtspapiri	45,029	05
	1,081,928	95

Pasiwâ.	Rbl.	K.
Beedru dalas	6,340	34
Noguldijumi	1,013,265	32
Diwidende	209	24
Noguldijumu rentes	—	—
Aisdewumu rentes	54,597	23
Reserwes kapitals	3,894	80
Conto dubio	2,790	91
Daschadi	831	10
	1.081,928	96

Kase maksà par **noguldijumeem** par gadu **6½%** **skaitot no noguldischanas deenas un bez kahdu nodokku atwilkschanas.** Noguldijumi atwebinati no wiseem krona nodokleem. Par **aisdewumeem** nem **7—8½%.** Rakstu naudas nekahdas netop nemtas.
Kases darischanas noteek katru darbdeenu no plkst. 10—2 deenâ.

Walde.

No 15. now. lihdz 24. dez preeksch Seemas swehtku cepirkumeem lehtas zenas.

Leelà iswehlê sihda un kokwilnas spizu wolani, peeschuwumi un daschadi spizu artikeli.

Modes preschu magasina
Louis Lewy, agr. Gonnenstrahl.

Tikai wisjaunakee kungu un dahmu artikeli. Leetus sargi. Ahdu taschas.

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 5.

Leelâ iswehlê kungu krawatu, wiskrekli balti un krahsoti. Naktswela, trikotaschas un sporta peederumi.

Leelâ iswehlê daschadu bluhsu, dahmu wela un zimdi.

Leelâ iswehlê bluhses, wilna, sihdi un flanels.

Katoju eelà 18., jaunajà namà.

Moderni dahmu rudens un seemas mehteli. Kungu rudens un wateti mehteli, watetas schaketes, bikses, uswalki wisadâs krahsâs un leelumos, tikai no labas drehbes un pirmklasiga darba, labi peegulosch fasona.

Katru nedeku peenahk jauni suhtijumi.

Jaunatwehrtà magasina

Sch. Hirschmans,

Katoju eelà 18, jaunajà namà.

Isdewiba uz swehtkeem cepirktees,

kà: schlipses, krohgus, krahgu knopes, leetus sargus, schpizes, speekus, naudas makus, portmonejus, dahmu rokas sominas wisados leelumos no slawenajàm ahrsemju fabrikam. Baltus glasê ahdas zimdus. Pirmà labuma Peterburgas galoschas. Uniformu peederumi preekich eerehdneem un skolneekeem. Wisadi peederumi preekich dahmu tualetem, modistu un skroderu peederumi u. t. t. Peedahwà par sewischki lehtàm zenam

Sauls Kahns,

Akzises eelà Nr. 3, Nesterowa namà.

J. Mednis

pulksteenu pahrdotawa
Jelgawâ, Katoju eelâ Nr. 49.

Eewehl leelâ iswehlê tikai labus un isturigus

kabatas pulksteenus,

selta, sudraba, teyrauda un nikela wahkos. Pulksteenu kehdes, selta, sudraba, talmija un z. metala.

Regulatorus, galda, seenas, modinamos un musikas pulksteenus.

Laulibas un ziti gredseni
par lehtàm zenam.

Pulksteenu islaboschana teek lehti un labi isdarita.

Apdroschinata peluu lihds 50 rbl.
un wairak mehnesi. Ustizamas personas abeju dzimumu pastelwign darbu pee sewis mahjà jauru gadu. Sinaschana naw pegrhrama. Tahluma naw no swara. Mehs pehrkam tahdus darbus. Besmaksas peeprasischana (7 k. suhtijums).
Adamo maschinu sabeedriba
Tomas H. Wittik Kungu un Ko.
St. Peterburgâ, Newsky pr. 40—42. — 8.
Отд. Москва, Красн. зор. з. Афремова.

Jaunatwehrtais tirdsneezibas nams „Modern" Jelgawâ,

Kolonades eelâ Nr. 14, peedahwà

Jelgawâ, Kolonadu eelâ Nr. 14.

wilnas un audekla drehbes.
Leela iswehle
gatawu kungu un dahmu apgehrbu.

Apstellejumi teek peenemti un isgatawoti no eeksch un ahrsemes stofseem.
Swehru ahdas, boa, muses u. t. t.
Ahdas preeksch apkaklem un ka'schokeem.

Kungu un dahmu wela.
Triko wela kungeem un dahmam.

Jelgawâ, Kolonadu eelâ Nr. 14.

Drukats — [illegible] Skon Sad. pgr. 9 [illegible] drukatawâ „Jelgawâ".